

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius, el. pristatymo dėžutės adresas 188604955
mob. tel. +370 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2025-06- Nr.

DĖL PATIKSLINTO LIETUVOS RESPUBLIKOS RINKIMŲ KODEKSO 30, 31, 32, 95, 97, 99, 122, 193 IR 196 STRAIPSNIŲ BEI PRIEDO PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO NAUJAIS 194, 195 IR 196 STRAIPSNIAIS KONSTITUCINIO ĮSTATYMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2026 m. birželio 9 d. išvadoje Nr. NV-1292 pateiktas pastabas, parengė ir teikia patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybei Lietuvos Respublikos rinkimų kodekso 30, 31, 32, 95, 97, 99, 122, 193 ir 196 straipsnių bei priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo naujais 194, 195 ir 196 straipsniais konstitucinio įstatymo projektą (toliau – RK pakeitimo projektas).

RK pakeitimo projektas parengtas, įgyvendinant 2024 m. kovo 13 d. priimtą Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentą (ES) 2024/900 dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo (toliau – Reglamentas), kuris (išskyrus jame nurodytas nuo 2024 m. balandžio 9 d. taikomas nuostatas) įsigalios 2025 m. spalio 10 d. ir kuriuo siekiama užtikrinti didesnę skaidrumą politinės reklamos sektoriuje visoje Europos Sąjungoje (toliau – ES). Nors Reglamentas bus tiesiogiai taikomas visose ES valstybėse narėse, yra reikalinga sukurti teisines prielaidas Reglamento nuostatų taikymui, kad galiojantis Lietuvos Respublikos rinkimų kodeksas (toliau – RK), kuriuo jau yra reguliuojama politinė reklama, būtų suderintas su Reglamentu ir jam neprieštarautų.

RK pakeitimo projekto tikslas – užtikrinant tinkamą Reglamento įgyvendinimą, patikslinti RK nustatytus politinės reklamos žymėjimo ir skaidrumo reikalavimus bei įtvirtinti tinkamą jų laikymosi priežiūrą, nustatant Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) – kaip Reglamento reikalavimų įgyvendinimo priežiūros institucijos – įgaliojimus taikyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas už politinės reklamos žymėjimo ir skaidrumo reikalavimus nustatančių Reglamento nuostatų pažeidimus, taip pat nustatant kitas Reglamento taikymui reikalingas VRK funkcijas.

Šiuo metu RK nustatytos politinės reklamos žymėjimo ir skaidrumo taisyklės nedaug skiriasi nuo Reglamento nuostatų, tačiau žymint politinę reklamą pagal Reglamentą bus reikalinga pateikti informaciją nustatytos formos ir turinio skaidrumo pranešime, be to, pagal Reglamentą numatomoje sukurti vieningoje saugykloje (vienaime portale) bus viešai skelbiama ir tam tikrą laiką saugoma informacija apie visus politinės reklamos skelbimo internete atvejus. Atsižvelgiant į Reglamento nuostatas, papildant RK, VRK paskiriama Reglamento nuostatų dėl politinės reklamos žymėjimo ir skaidrumo reikalavimų įgyvendinimo priežiūros institucija, taip pat numatomi VRK įgaliojimai

taikyti ekonomines sankcijas už tokių reikalavimų pažeidimus – baudas, neviršijančias Reglamento 25 straipsnio 2 dalyje nurodytos sumos, ir (ar) administracines priemones: įspėjimą ir (arba) nurodymą nutraukti pažeidimus ir reikalauti, kad būtų imtasi Reglamento laikymuisi būtinų priemonių ir (arba) būtų pašalinti nustatyti politinės reklamos paslaugų teikimo trūkumai – ar pripažinus juos mažareikšmiais sankcijų neskirti, be to, tvarkyti Lietuvos Respublikos teritorijoje įregistruotų teisinių atstovų duomenis savo informacinėje sistemoje, prižiūrėti, kaip tarpininkavimo paslaugų teikėjai laikosi su politinės reklamos skleidimu susijusių pareigų, bendradarbiauti su kitų valstybių narių kompetentingomis institucijomis bei Europos Komisija ir dalytis informacija politinės reklamos žymėjimo ir skaidrumo reikalavimų užtikrinimo srityje.

Atsižvelgiant į Reglamento nuostatų įsigaliojimo datą, taip pat į tai, kad priėmus RK pakeitimo projektą VRK turės priimti įgyvendinamuosius teisės aktus, siūloma nurodyti šio projekto nuostatų įsigaliojimo datą 2025 m. spalio 10 d., išskyrus nuo oficialaus paskelbimo įsigaliosiančias nuostatas dėl politinės reklamos ir kitų su jos teisiniu reguliavimu susijusių sąvokų, įskaitant tai, kas nelaikoma politine reklama.

Pradėjus taikyti Reglamentą ir priėmus RK pakeitimo projektą, visoje ES vienodai piliečiams bus lengviau atpažinti politinę reklamą, suprasti, kas ir koku tikslu ją užsakė, žinoti, ar jie gavo tikslinę reklamą ir kaip ji jiems pateikta, kad jie būtų geriau pasirengę priimti informacija pagrįstus sprendimus, taip padidinant atsparumą politinės reklamos manipuliacijoms bei dezinformacijai ir užtikrinant skaidrius, patikimus rinkimus ir viešąsias diskusijas, taip pat teisės į privatumą bei nuomonės bei žodžio laisvių apsaugą.

Detalesnė informacija apie RK pakeitimo projekte numatomus teisinio reguliavimo pokyčius paskatinusius priežastis, tikslus ir uždavinius, siūlomas naujo teisinio reguliavimo nuostatas ir laukiamus rezultatus pateikiama šio projekto aiškinamajame rašte. Informacija apie santykį su Reglamentu pateikiama atitikties lentelėje.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvos Respublikos referendumo konstitucinio įstatymo 17 straipsnio 5 dalyje ir Lietuvos Respublikos piliečių įstatymų leidybos iniciatyvos konstitucinio įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje atitinkamai nurodyta, kad referendumo politinės reklamos žymėjimui ir skleidimui bei veiklai, susijusiai su piliečių įstatymų leidybos iniciatyvos projekto politinės reklamos skleidimu, *mutatis mutandis* taikomos RK ir kitų teisės aktų nuostatos dėl rinkimų politinės reklamos žymėjimo ir skleidimo, todėl šių konstitucinių įstatymų keisti nereikia. Be to, nereikia keisti RK nuostatų dėl kai kurių politinės reklamos aspektų, pavyzdžiui, politinių kampanijų organizavimo, finansavimo ir vykdymo taisyklių, politinės reklamos bendrųjų draudimų ar apribojimų tam tikrais konkrečiais (rinkimų) laikotarpiais, nes pagal Reglamento 2 straipsnio 2 dalį tai nepatenka į Reglamento taikymo sritį.

Atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktas pastabas, į dalį derinimo metu gautų ir derinimo pažymoje nurodytų Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pastabų ir po derinimo gautus Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos bei Interneto žiniasklaidos asociacijos pasiūlymus, RK pakeitimo projektas jį tikslinant buvo papildytas nuostatomis, kuriomis, be kita ko, detaliau nurodoma, kas yra laikoma atsakomybė už Reglamento pažeidimus lengvinančiomis ir sunkinančiomis aplinkybėmis, ir įtvirtinama VRK pareiga jas įvertinti nustatant konkrečią sankciją (jos dydį) pagal jos patvirtintą baudų apskaičiavimo tvarkos aprašą, taip pat buvo patikslintas (papildytas) šio projekto aiškinamasis raštas. RK pakeitimo projekto ir jo aiškinamojo rašto patikslinimai (papildymai) suderinti darbo tvarka.

RK pakeitimo projektas nėra susijęs su Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54, nuostatų įgyvendinimu.

RK pakeitimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276, 4 punktu, RK pakeitimo projekte numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas. Derinimo metu buvo atliktas RK pakeitimo projekto antikorpupcinis vertinimas ir, atsižvelgus į gautas kelias pastabas (pasiūlymus), šis projektas ir jo aiškinamasis raštas patikslintas.

RK pakeitimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. RK pakeitimo projekte nėra įtvirtinta naujų sąvokų ir jas įvardijančių terminų, projekte nurodoma, kad politinės reklamos ir kitos su jos teisiniu reguliavimu susijusios sąvokos ir tai, kas nelaikoma politine reklama, yra suprantama taip, kaip tai apibrėžta Reglamente.

RK pakeitimo projektas įtrauktas į Seimo II (pavasario) sesijos darbų programą ir, kaip minėta, jo nuostatos turėtų įsigaliooti 2025 m. spalio 10 d., t. y. Reglamento įsigaliojimo dieną.

RK pakeitimo projektą parengė Teisingumo ministerijos Teisėkūros politikos grupės (grupės vadovė Jolita Šlikienė, tel. +370 614 67611, el. p. jolita.slikiene@tm.lt) vyresnioji patarėja Mėta Matuzevičienė, tel. +370 671 85621, el. p. meta.matuzeviciene@tm.lt ir vyriausioji patarėja Jurga Greičienė, tel. +370 611 27140, el. p. jurga.greiciene@tm.lt.

PRIDEDAMA:

1. RK pakeitimo projektas, 6 lapai;
2. RK pakeitimo projekto lyginamasis variantas, 6 lapai;
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas;
4. RK pakeitimo projekto aiškinamasis raštas, 9 lapai.

Teisingumo ministras

Rimantas Mockus

Mėta Matuzevičienė, tel. 8 671 85 621, el. p. meta.matuzeviciene@tm.lt